

Centralna Komisja Egzaminacyjna

EGZAMIN MATURALNY 2013

JĘZYK LITEWSKI

POZIOM PODSTAWOWY

Kryteria oceniania odpowiedzi

MAJ 2013

Część I

Odpowiedzi maturzysty mogą przybierać różną formę językową, ale ich sens musi być zgodny z tekstem. Oceniając pracę maturzysty, należy stosować wskazaną punktację.

Obszar standardów	Opis wymagań
Korzystanie z informacji	Rozumienie pisanego tekstu Bronislovas Kuzmickas <i>Tapatumo ieškokime kultūroje</i>

Zadanie 1. (0–1)

Korzystanie z informacji	Odczytanie sensu akapitu II/14
--------------------------	--------------------------------

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Žmogus, įsirašęs į tam tikrą kultūrą, suranda joje savo tapatybę, savo vietą toje kultūroje, o tam, kuriam nepavyko susirasti kultūroje savo vietos, tam nepavyko surasti ir savo gyvenimo esmės.

1 p. – za poprawną odpowiedź

0p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 2. (0–1)

Korzystanie z informacji	Odczytanie sensu akapitu II/14
--------------------------	--------------------------------

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Žmogus, krikšto metu gaudamas vardą, tampa asmeniui ir piliečiui, Bažnyčios ir tautos kultūros nariu (yra įvardijamas kaip konkretus asmuo).

1 p. – za poprawną odpowiedź

0p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 3. (0–2)

Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji i zastosowanie do rozwiązania problemu II/22
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Žmogus gali tapti aktyviu kultūros kūrėju, jeigu įsilies į tam tikrą kultūrą, taps atviras, imlus, pasitikės kitais, mokės susikurti palankias savo formavimuisi ir kultūrai sąlygas). Taip pat būtina atvirai bendrauti su kitais žmonėmis bei atsižvelgti į žymių, jau mirusių asmenybių nuopelnus kultūros raidai (į kultūros paveldą).

2 p. – za podanie dwóch informacji

1 p. – za podanie jednej informacji

0p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 4. (0–2)

Korzystanie z informacji	Odczytanie sensów akapitów II/14
--------------------------	----------------------------------

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Tradicinio visuomenės nario mąstysena, pasak autoriaus, yra uždara. Liberalioji mąstysena taip pat gali įkalinti žmogaus sąmonę, jeigu jis nekritiškas; ši mąstysena, kaip ir tradicinė, gali būti ribota.

- 2 p.** – za podanie dwóch informacji
1 p. – za podanie jednej informacji
0p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 5. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wyróżnienie w tekście związków frazeologicznych (wyrazów) i odczytanie ich znaczenia II/13
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

- c) pavartoti perkeltine prasme
1 p. – za podanie odpowiedzi c)
0p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 6. (0–2)

Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji i zastosowanie do rozwiązania problemu II/22
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Liberalioji mąstysena – tai dabartinės Lietuvos visuomenės atvirumo požymis. Susitapatinti su naujosios tautos kultūra gali tik emigrantų vaikai, perėję dvilypio tapatumo laikotarpį.

- 2 p.** – za podanie dwóch informacji
1 p. – za podanie jednej informacji
0p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 7. (0–1)

Korzystanie z informacji	Odczytanie sensu akapitu II/14
--------------------------	--------------------------------

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Autoriaus manymu, emigracija nenutraukia ryšio su lietuvių tauta ir kultūra, nes tapatumo jausmas glūdi žmoguje. Tik emigrantų vaikai ar net anūikai, išgyvenę dvilypio tapatumo nepatogumus, taps naujosios gimtinės piliečiais.

- 1 p.** – za poprawną odpowiedź
0p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 8. (0–2)

Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji i zastosowanie do rozwiązania problemu II/22
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Autorius būgštauja dėl to, kad dabartiniam lietuvių mentalitetui būdingas kone grynas pragmatizmas (pragmatinis materializmas, vartotojiška kultūra), rūpi materialinės gėrybės, noras daugiau gauti, negu duoti. Materialinės gerovės siekimas laikomas sovietmečio pasekme.

- 2 p.** – za podanie dwóch informacji
1 p. – za podanie jednej informacji
0p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 9. (0–2)

Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji i zastosowanie do rozwiązania problemu II/22
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Vieną grupę potencialiai sudaro iš skurdo ištrūkę, staiga praturtėję žmonės, kitą – niekada skurdo nepatyrę turtingieji.

2 p. – za podanie dwóch informacji

1 p. – za podanie jednej informacji

0p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 10. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wyróżnienie w tekście związków frazeologicznych (wyrazów) i odczytanie ich znaczenia II/13
--------------------------	--

Przykład poprawnej odpowiedzi:

plika akimi matomos

1 p. – za poprawną odpowiedź

0p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 11. (0–1)

Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji i zastosowanie do rozwiązania problemu II/22
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Bronislovo Kuzmicko nuomone, jaunimo kultūrinio tapatumo jausmo lavinimas priklauso nuo atitinkamos švietimo sistemos atkreipiant daugiau dėmesio humanitariniams dalykams, estetinio skonio lavinimui.

1 p. – za poprawną odpowiedź

0p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 12. (0–1)

Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji i zastosowanie do rozwiązania problemu II/22
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Posakis „nuo gėrybių reikia kilti vertybių link” reiškia, kad sąmoningas žmogus labiau negu materialia gerove turėtų domėtis dvasinėmis kultūros vertybėmis.

1 p. – za poprawną odpowiedź

0p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 13. (0–2)

Korzystanie z informacji	Wyróżnienie w tekście związków frazeologicznych (wyrazów) i odczytanie ich znaczenia II/13
--------------------------	--

Przykład poprawnej odpowiedzi:

nuo mažens – nuo vaikystės

išeivis – emigrantas

2 p. – za wskazanie dwóch synonimów

1 p. – za wskazanie jednego synonimu

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 14. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wskazanie głównej myśli tekstu II/15
--------------------------	--------------------------------------

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Tekste nagrinėjami žmogaus tapatumo ir tautos kultūros ryšiai, asmens vieta kultūros raidoje, dabartinių lietuvių mentaliteto bruožai, emigracijos ir istorinių aplinkybių įtaka tautiečių tapatumo jausmo formavimuisi, raginama daugiau dėmesio skirti kultūros vertybėms, jaunimo humanitariniam lavinimui.

1 p. – za poprawną odpowiedź

0p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 15. (0–1)

Korzystanie z informacji	Rozpoznanie charakterystycznych cech stylu II/20
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

a)

1 p. – za odpowiedź a)

0p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Część II

Obszar standardów	Opis wymagań
Tworzenie informacji	Pisanie własnego tekstu w związku z tekstem literackim zamieszczonym w arkuszu III/1; III/2; III/7; III/9; III/11; III/12; III/13

1 tema: Remdamiesi pateiktais Antano Vienuolio apsakymo *Paskenduolė* fragmentais ir visu kūrinio aptarkite lietuviško kaimo buities bei pasaulėžiūros vaizdavimo būdą (požiūrį į darbą, gamtą, moralines vertybes, religiją).

1.Temos argumentavimas	Nr	Kriterijai	Balai Maks. 22
	1.	Parašytas įvadas ➤ A. Vienuolis (Žukauskas) – tai kilęs iš kaimo XX a. pirmosios pusės psichologizmo krypties atstovas, savo kūryboje vaizdavęs svarbias etines-moralines	0–3

		<p>problemas, perteikė lietuviško kaimo buities fone;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ istorija apie tragišką suviliotos ir mylimojo pamestos samdinės Veronikos likimą padeda atskleisti valstiečių pasaulėžiūros ypatybes ir įtaigiai parodyti kaimo bendruomenės vidinę tvarką. 	
	2.	<p>Šepečių kaimo gyventojų charakteristika</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ pagrindinė kūrinio veikėja Veronika – (jauna, graži samdinė, kaimo pasmerkta dėl nesantuokinės motinystės); ➤ turtingi ūkininkai Kaikariai, pas kuriuos gyvena Veronika, rodomi kaip abejingi merginos kančiai, pagaliau norintys jos atsikratyti; ➤ kunigų, ypač klebono, bei davatkos Juozaponienės elgesys atskleidžia neigiamus jų pamaldumo bruožus; ➤ Veronikos tėvas – tai žiaurus dukters teisėjas, tuo tarpu mirusi motina tampa Veronikos guodėja; ➤ kaimo bendruomenė parodoma kaip konservatyvi aplinka, griežtai baudžianti tradicinių etinių normų pažeidėjus (jaunimo patyčios iš nėsčios Veronikos, visuotinis merginos pasmerkimas). 	0–3
	3.	<p>Lietuviško kaimo buities charakteristika</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Šepečių sodžius – tai tipiškas XX a. pradžios lietuviškas kaimas, realistiškai vaizduojamas įvairiomis aplinkybėmis (darbymetės, laisvalaikio, šventadienių metu); ➤ vaizduojama kaimo bendruomenė laikosi griežtų moralinių normų ir elgesio taisyklių, jos aprašyme matoma aiški tradicinė šeimos struktūra ir luomų hierarchija (Veronika priklauso vargšų grupei: bekraitė samdinė, našlaitė (be motinos)); ➤ samdinės Veronikos ir kitų veikėjų gyvenimo vaizdavimas atskleidžia valstiečių požiūrius į moters vietą ir vaidmenį kaimo bendruomenėje (vertinamas moterų darbštumas ir pamaldumas, bet nepriimtinas demonstratyvus priimtų normų pažeidimas); ➤ pabrėžiamas kaimo žmonių kūrybingumas, ypač turtinga tautosaka, didelė dainų, padavimų ir prietarų reikšmė jų gyvenime; ➤ suviliotos merginos drama padeda atskleisti neigiamus lietuviško kaimo buities ir pasaulėžiūros bruožus (samdinės našlaitės dalia, nesantuokinės motinystės ir aplinkos konservatyvumo problema). 	0–2
	4.	<p>Valstiečių požiūris į darbą</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ apsakyme tikroviškai vaizduojami kasdieniai valstiečių vasaros darbai; ➤ labai vertinamas darbštumas (Veronika, darbšti, gerai išmananti darbus, visur pirmutinė, todėl visų mėgiama); ➤ ypač akcentuojamas viso kaimo bendras darbas (šienapjūtė, merginų verpimas žiemą); ➤ sunkus darbas šienapjūtės metu vaizduojamas kaip viso kaimo šventė, lydima dainomis. 	0–2

	5.	<p>Valstiečių santykis su gamta, jų požiūris į gamtą</p> <ul style="list-style-type: none">➤ valstiečių gyvenimas, jų darbai glaudžiai susiję su gamtos ciklu;➤ kūrinys nuolat sugretinamos gamtos būsenos ir žmonių nuotaikos;➤ gamta tiesiogiai veikia Veroniką, tampa svarbiu jos pergyvenimų fonu, atskleidžiančiu merginos vidinį jausmų pasaulį;➤ visas gamtos pasaulis autoriaus piešiamas švelniomis, lyrinėmis spalvomis, pritaria Veronikos sielvartui, subtiliai jį paryškina;➤ kūrinio pabaigoje, kai Veronika jaučiasi Dievo apleista ir žmonių atstumta, būtent gamta suteikia jai paguodą.	0–2
	6.	<p>Valstiečių požiūris į moralines vertybes, religiją</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Šepečių sodžiaus gyventojai – tai konservatyvi bendruomenė, gyvenanti pagal paveldėtą tvarką (vertinami pamaldumas ir dievobaimingumas, raginama laikytis Katalikų bažnyčios nuostatų, kunigai laikomi autoritetais);➤ veikėjų pamaldumas rodomas gegužinėse pamaldose, religinių švenčių metu, kaimo kryžiaus garbinimo scenose;➤ į religines ir dorovines nuostatas žiūrima iš Veronikos paniekinimo, kančios perspektyvos; nesantuokinė motinystė atskleidžia valstiečių pamaldumo veidmaniškumą – aplinkiniai nesugeba suprasti merginos, užjausti, kaip dera krikščionims;➤ išpažinties metu kunigas bara merginą už jos nuodėmingą elgesį, prisidėdamas prie jos viešo pasmerkimo;➤ atstumta Dievo (neišklausytos maldos prie kryžiaus) ir bažnyčios (klebonas neduoda išrišimo) Veronika jaučiasi nelaiminga, niekam nereikalinga;➤ paniekinta aplinkinių ir sumušta tėvo, Veronika bando išsaugoti savo orumą, pasirinkdama savižudybę;➤ rašytojas pabrėžia paviršutiniško dievobaimingumo pasekmes, kaimo bendruomenės moralinio jautrumo stoką, žlugdomą aplinkos poveikį jaunai motinai.	0–2
	7.	<p>Pastebėtos meninės raiškos priemonės</p> <ul style="list-style-type: none">➤ realistinis kaimo buities detalių vaizdavimas (dinamiški aplinkos bei pagrindinės veikėjos vidinių išgyvenimų aprašymai);➤ išsami veikėjų poelgių psichologinė analizė;➤ atskirų scenų simboliškumas (maldos prie kryžiaus ir kapinėse, pašnekesys su mirusia motina);➤ personifikacijų gausa gamtos aprašymuose;➤ tautosakos elementai (dainų ir padavimų pateikimas kaimo buities scenose);➤ stiliaus lyrizmas (malda prie kryžiaus,ėjimas į ežerą).	0–4

	8.	<p>Padarytos išvados ir apibendrinimai: Išsamus apibendrinimas</p> <p>➤ A. Vienuolis, piešdamas „Paskenduolėje“ lietuviško kaimo buities panoramą, bando iš vidaus įvertinti valstiečių pasaulėžiūros teigiamus ir neigiamus bruožus, vertybių skalę, visuomeninės tvarkos ir normų veiksmingumą, bendruomenės ir pavienio žmogaus santykį.</p> <p>➤ pastebėta meninės raiškos priemonių įvairovė, aptarti rašytojo stiliaus bruožai.</p> <p>Neišsamus apibendrinimas Bandymas apibendrinti</p>	<p style="text-align: right;">4</p> <p style="text-align: right;">2</p> <p style="text-align: right;">1</p>
2. Kalba ir kompozicija	Kriterijai		Balai Maks. 27
a) Sintaksė ir fleksija			Maks.9
	Taisyklinga ir įdomi sintaksė, taisyklinga fleksija		9
	Sintaksė ir fleksija taisyklinga		7
	Sintaksė ir fleksija iš esmės taisyklinga		5
	Yra klaidų, bet sintaksė ir fleksija nepažeidžia kalbos komunikatyvumo		3
b) Žodynas, frazeologija, stilius			Maks. 10
	Turtingas ir įvairus žodynas, taisyklinga frazeologija, lengvas, gyvas stilius		10
	Geras žodynas, taisyklinga frazeologija, komunikatyvus stilius		7
	Taisyklingas žodynas ir komunikatyvus stilius		4
c) Rašyba ir skyryba			Maks.4
	Taisyklinga rašyba ir skyryba		4
	Pavienės rašybos ir skyrybos klaidos		2
	Yra daugiau rašybos ir skyrybos klaidų		1
d) Kompozicija			Maks.4
	Funkcionali, rišli, logiška kompozicija		4
	Trinarė rišli kompozicija – grafiškai matomos dalys		2
	Rišlus tekstas		1

2 tema: Gimtoji kalba – tautos dvasia ir tėvynės simbolis. Atskleiskite šią temą lygindami Bernardo Brazdžionio *Lietuviškam žodžiui* ir Marcelijaus Martinaičio *Tau ačiū, tėvyne* eilėraščių idėjas ir jų raiškos būdą.

1. Temos argumentavimas	Nr	Kriterijai	Balai Maks. 22
	1.	<p>Parašytas įvadas</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ aptarta B. Brazdžionio situacija (išėivijos poetas, vaizduojantis tautos likimą dramatiškų politinių permainų metu); ➤ jaunesnės kartos atstovas M. Martinaitis atsižvelgia į Lietuvos tikrovę iš liudytojo ir poeto-mąstytojo pozicijos; ➤ skirtingų kartų poetus suartina tautinių vertybių (tėvynės, žemės, gimtosios kalbos, žemdirbių tradicijų) perteikimas. 	0–3
	2.	<p>Lyrinio subjekto situacija</p> <p>B. Brazdžionio eilėraštyje <i>Lietuviškam žodžiui</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ lyrinis subjektas pasirodo kaip šauklis, kalbantis visų tautiečių vardu apie lietuvių kalbos raidą ir ateitį; ➤ tai itin emocionalus raginimas pabusti ir pažadinti tautos dvasią. <p>M. Martinaičio eilėraštyje <i>Tau ačiū, tėvyne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ lyrinis subjektas labai asmeniško pokalbio su tėvyne metu dėkoja už kasdieninio gyvenimo patirtį, jo pasisakyme vis kitaip rodomas ryšys su gimtine; ➤ apie lietuvių ir Lietuvą kalbama netiesiogiai, gimtoji kalba tampa vienu iš tėvynės įvaizdžių. 	0–2
	3.	<p>Gimtosios kalbos vertinimas</p> <p>B. Brazdžionio eilėraštyje <i>Lietuviškam žodžiui</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ pabrėžiamas sudėtingas lietuvių kalbos kelias tautos istorijoje – nuo paniekimo, spaudos draudimo, praeityje (ilgą naktį vergijoje kalbėjus) iki suklestėjimo XX amžiuje; ➤ kovojama už teisę turėti gimtąją kalbą, jos ateitis siejama su tautos viltimis dėl geresnio rytojaus; ➤ gimtoji kalba, išsaugota žmonių, aukštinama (šventas, stebuklingas, didis žodis). <p>M. Martinaičio eilėraštyje <i>Tau ačiū, tėvyne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ išreiškiant dėkingumą tėvynei kalba minima pirmoje vietoje, taip pabrėžiama kalbos reikšmė; ➤ lyriniam subjektui gimtoji kalba tai vertinga tėvynės dovana, gaunama gimstant; ➤ ketvirtojoje strofoje tėvynė lyginama su mokytoja, kurios pastangų dėka gimtoji kalba tampa žmogaus supančio pasaulio (gamtos ir daiktų) pažinimo priemone. 	0–2
	4.	<p>Kalbos, tėvynės bei tautos motyvai ir jų sąsajos</p> <p>B. Brazdžionio eilėraštyje <i>Lietuviškam žodžiui</i></p>	0–2

		<ul style="list-style-type: none"> ➤ kalbos ir tėvynės likimas sutapatinamas; ➤ gimtoji kalba žadina tėvynės meilės jausmą, šaukia į kovą gimtinės ir tautiečių labui; ➤ kalboje atsispindi tautos būdas, tautosakos dvasia, žemdirbių pasaulėjauta; ➤ kalbos ir tėvynės motyvai nagrinėjami remiantis romantiniais tautiniais įvaizdžiais (pvz. kviečiamas iš kapų vaidila, raginama stoti į kovą) ir dramatiškais praeities vaizdais (grotos, pančiai), dabarties sunkumus padeda įveikti viltis susikurti geresnę ateitį. <p>M. Martinaičio eilėraštyje <i>Tau ačiū, tėvyne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ gimtoji kalba – tai vienas iš tėvynės įvaizdžių, apie Lietuvą kalbama netiesiogiai, remiantis kraštovaizdžiu, žmogaus gyvenimo patirtimi (nuo gimimo iki mirties); ➤ tai iš tėvynės-mokytojos (gamtos, kasdieninio darbo, žemdirbių tradicijos) išmokstama kalbos. 	
	5.	<p>Krikščioniškosios pasaulėžiūros motyvai B. Brazdžionio eilėraštyje <i>Lietuviškam žodžiui</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ gimtoji kalba poeto sakralizuojama, laikoma didžiausia vertybe (retorinis kreipinys „O šventas lietuviškas žodi“); ➤ poetiškai vaizduojamas lietuvių valstiečių tradicijų pasaulis, kur darbas siejamas su pamaldumu (minimos artojų maldos); ➤ lietuvybė siejama su giliu tikėjimu (raginimas „tu aidėk iš bažnyčios“). 	0–1
	6.	<p>Palyginamoji eilėraščiuose nagrinėjamų idėjų charakteristika</p> <p>Panašumai:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ gimtoji kalba abiejų poetų nuomone, tai tautos dvasios apraiška, prasmingas tėvynės simbolis, reikalaujantis pagarbos; ➤ Brazdžionis ir Martinaitis, nors skirtinga forma, pabrėžia valstiečių (lietuvių kalbos puoselėtojų ir saugotojų) nuopelnus lietuvių kalbos išsaugojimui; ➤ meilė tėvynei siejama su meile gimtajai kalbai. <p>Skirtumai:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Brazdžioniui itin svarbios praeities, dabarties ir ateities priešprieša bei istorinė (romantinė) atmintis, tuo tarpu Martinaitis susikoncentruoja ties dabarties, prieinamų kiekvienam tėvynės vaizdų; ➤ Brazdžioniui labiau rūpi bendra visos tautos pozicija, Martinaitis aprašo ryšį su tėvyne iš pavienio žmogaus (gyvenimo ir patirties) perspektyvos. 	0–2
	7.	<p>Pastebėtos poetinės meninės raiškos priemonės, lemiančios eilėraščių savitumą:</p> <p>B. Brazdžionio eilėraštyje <i>Lietuviškam žodžiui</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ pakili intonacija; 	0–4

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ iškilmingi kreipiniai, retoriniai sušukimai; ➤ patetiški raginimai adresuojami visai tautai; ➤ personifikacijos (žodis – kalinys); ➤ opoziciniai simboliai („naktis“ – vergija, „šviesus rytas“ – laiminga ateitis); ➤ deminutyvai, primenantys liaudies dainų stilių; ➤ vaizdiniai epitetai („tekantis rytas“ – ateitis), nuolatiniai epitetai („kova nemarioji“, „pilkoji žemelė“); ➤ vaizdingi palyginimai ir neigiami, būdingi dainoms palyginimai („ne kaip vergas šiandien pasirodyk, bet kaip laisvas pavasario vėjas“); ➤ rimai, pabrėžiantys eilėraščio muzikalumą. <p>M. Martinaičio eilėraštyje <i>Tau ačiū, tėvyne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ retoriniai kreipiniai; ➤ retoriniai kartojimai; ➤ vaizdingos metaforos („vieškelių šviesa“); ➤ personifikacijos (tėvynė – mokytoja, artojas); ➤ netikslieji rimai; ➤ kalba tiesiogiai apie tikrovės vaizdus, kalba suprantama, artima šnekamosios kalbos stiliui; ➤ emocionalumas, subjektyvumas. 	
	<p>8. Palyginamoji eilėraščių stiliaus charakteristika</p> <p>Panašumai</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ lyrinio subjekto monologas: Brazdžio eilėraštyje kreipiamasi į lietuvišką žodį ir kalbama tautos vardu, Martinaičio – į tėvynę, kalbama iš asmeniškios perspektyvos, ieškoma bendros visiems lietuviams jausmų perteikimo formos; ➤ kalba ir tėvynė personifikuojamos, jaučiamas abipusis ryšys tarp patriotizmo, tautinių vertybių ir meilės kalbai. <p>Skirtumai</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ kiekvieno eilėraščio idėjos poetų perteikiamos remiantis atitinkamu stiliumi (Brazdžio pakiliai, Martinaičio labiau asmeniškai, nuoširdžiai); ➤ <i>Lietuviškam žodžiui</i> – tai oratorinis eilėraštis skirtas kilnių idėjų propagavimui, o <i>Tau ačiū, tėvyne</i> tai intymesnis, subjektyvesnis pokalbis apie tėvynę. 	0–2
	<p>9. Padarytos išvados ir apibendrinimai:</p> <p>Išsamus apibendrinimas</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Brazdžio ir Martinaičio eilėraščiuose gimtoji kalba laikoma tautos vertybe, lietuvybės šaltiniu, o jos likimas priklauso nuo kiekvieno tautiečio. Bendresnė (Brazdžio) ir asmeniškė (Martinaičio) refleksijos papildo viena kitą, įvairiapusiškai atskleidžia lietuvybės originalumą; ➤ pastebėta poetinės meninės raiškos priemonių įvairovė, aptartas abiejų poetų stiliaus savitumas. <p>Neišsamus apibendrinimas</p> <p>Bandyamas apibendrinti</p>	0–4 2 1

2. Kalba ir kompozicija	Kriterijai	Balai Maks. 27
a) Sintaksė ir fleksija		Maks. 9
	Taisyklinga ir įdomi sintaksė, taisyklinga fleksija	9
	Sintaksė ir fleksija taisyklinga	7
	Sintaksė ir fleksija iš esmės taisyklinga	5
	Yra klaidų, bet sintaksė ir fleksija nepažeidžia kalbos komunikatyvumo	3
b) Žodynas, frazeologija, stilius		Maks. 10
	Turtingas ir įvairus žodynas, taisyklinga frazeologija, lengvas, gyvas stilius	10
	Geras žodynas, taisyklinga frazeologija, komunikatyvus stilius	7
	Taisyklingas žodynas ir komunikatyvus stilius	4
c) Rašyba ir skyryba		Maks.4
	Taisyklinga rašyba ir skyryba	4
	Pavienės rašybos ir skyrybos klaidos	2
	Yra daugiau rašybos ir skyrybos klaidų	1
d) Kompozicija		Maks.4
	Funkcionali, rišli, logiška kompozicija	4
	Trinarė rišli kompozicija – grafiškai matomos dalys	2
	Rišlus tekstas	1